



Vlucht naar de Toekomst

Nieuwsbulletin van de Stichting behoud Duivensport

Nr.10 – Oktober 2026



Van de Redactie	1
Dion van de Zande	3
Jan van Erven – centraal hok	4
Koop Kiekebelt	8
Uit de oude doos – Harry du Puy	10
De ruiperiode – Harry Arts	12
Duivensport in Litouwen	13

16	Roofvogelprobleem
18	One Loft Races – Rieks Lonsain
22	Piet de Vogel – lange adem
25	Willem Mulder over de rui
27	De Gelderse Slenk / Johan Ruys
31	Nieuws van de SBD

Van de redactie

Beste lezers en lezeressen,

Hierbij ontvangt u het oktobernummer van ons nieuwsbulletin *Vlucht naar de Toekomst*. Heeft u dit nummer doorgestuurd gekregen van een sportvriend en ontvangt u onze nieuwsbrief dus nog niet rechtstreeks? Meld u dan via onze website of via onderstaande link aan als supporter van Stichting Behoud Duivensport. U ontvangt het bulletin dan voortaan maandelijks rechtstreeks in uw mailbox.

helpdesk.stichtingbehoudduivensport.nl

We starten dit nummer met een artikel over de 13-jarige *Dion van de Zande uit Elspeek*. Drie jaar geleden begon Dion samen met zijn opa met het spelen in combinatie. Inmiddels gaat dat zo goed dat zij in het lastige seizoen 2026 zelfs het generaal kampioenschap van de vereniging wisten te behalen. Vervolgens brengen we *Jan van Erven*, de beheerder van het centraal hok in Wezep, voor het voetlicht. Al jarenlang zorgt Jan met veel inzet dat verdwaalde duiven weer bij hun eigenaar terug komen. Daarna richten we de aandacht op mentor *Koop Kiekebelt*. Een liefhebber met een lange staat van dienst, die in dit nummer onder meer aangeeft dat we voor nieuwe liefhebbers in de duivensport naar zijn mening vooral moeten kijken naar mensen die al iets met dieren hebben. En dat zijn er heel veel, is Koop zijn ervaring.

In 'Uit de oude doos' blikken we terug op een artikel van de destijds zeer bekende duivensportjournalist *Harry du Puy*, dat hij ooit voor *Duivensport Nederland* schreef over 'kweekkoppels'. Ook de duivensport buiten onze landsgrenzen komt aan bod, met een artikel over de duivensport in Litouwen. Vervolgens vertelt de bekende ex-marathonspeler *Rieks Lonsain* over zijn overstap naar de One Loft Races, waarop hij in korte tijd al de nodige successen heeft behaald.

In de rubriek 'Lange adem' blikt *Piet de Vogel* terug op het afgelopen marathonseizoen, dat werd gekenmerkt door hitte, droogte en veelal kopwind. In zijn kritische beschouwing geeft Piet zijn visie op de manier waarop zowel de organisatie als de individuele liefhebbers zich volgens hem zullen moeten aanpassen aan de veranderende weersomstandigheden.

Verder bevat dit nummer interessante columns van dierenarts *Harry Arts* en voedingsdeskundige *Willem Mulder* over de rui. Ook vertelt *Gert van den Bogaard* over de problemen die hij met roofvogels ervaart. Voor de liefhebbers van andere soorten vliegduiven dan de postduif, hebben we deze keer een interessant artikel over *de Gelderse Slenk* en we sluiten af met het laatste nieuws over de SBD.

De redactie bestaat uit:

- **Hoofdredacteur:** Nico van Veen
- **Redactieleden:** Simon Kuipers en Hans van Veen
- **Eindredacteur:** René Dalmolen

Beginner in beeld – Dion van de Zande uit Elspeet

De tiende beginner die we in deze rubriek in beeld brengen, is opnieuw een jeugdlid. Dit keer is dat de 13-jarige Dion van de Zande uit Elspeet. Drie jaar geleden, op zijn tiende, werd hij lid van de vereniging in Elspeet en sindsdien speelt hij in combinatie onder de naam Pluim - v.d. Zande. Zijn enthousiasme voor de duivensport ontstond al op jonge leeftijd. Als kleine jongen hielp hij zijn opa regelmatig met allerlei klusjes rond de duiven. Zo hielp hij met het aanpakken van de duiven om ze voor het inkorven in de mand te doen en stak hij ook de handen uit de mouwen bij het schoonmaken van het hok. Gaandeweg raakte Dion steeds meer betrokken bij de duivensport en groeide zijn enthousiasme. Inmiddels kan hij uren bezig zijn met de jonge duiven: spelen met ze, ze tam maken en ze leren kennen. Hij kent alle duiven, jong en oud, uit elkaar. De kolonie van Dion en zijn opa Dirk Pluim bestaat uit 55 duiven: 15 oude en 40 jonge.



Dion van de Zande

Het mooiste aan de duivensport vindt Dion het doordeweeks bezig zijn met de duiven en natuurlijk de wedvluchten op zaterdag. Vooral dat de duiven van zulke verre afstanden weer terug naar het hok komen, blijft hij bijzonder vinden. Dat zo'n klein beestje helemaal vanuit België of Frankrijk de weg naar Elspeet weet te vinden en soms al binnen een paar uur weer op het hok zit, vindt hij toch wel een wonder. Er wordt gespeeld vanaf twee hokken, verdeeld over vier afdelingen. Dit jaar zijn ze met 19 oude duiven begonnen, waarvan er inmiddels nog 15 over zijn. Er wordt gespeeld met zowel de doffers als de duivinnen.

Sinds Dion samen met zijn opa speelt, zijn er al een paar mooie successen behaald. Zo werd er een 23e prijs behaald op Morlincourt tegen 8.300 duiven in rayon West van afdeling Oost. Op een andere vlucht vanuit Morlincourt werden zelfs de eerste drie plaatsen in de vereniging gewonnen. Mooie ervaringen, vindt Dion. Ook is hij trots op de vleesprijzen die ze een paar weken geleden op twee vluchten wisten te winnen. Daar waren ze natuurlijk erg blij mee.

Dit jaar gaat het weer een stuk beter dan vorig jaar, vooral met de jonge duiven. Hun beste jonge duif is de 456. Deze duif hebben ze zelf gekweekt uit een koppel dat door Nico van Veen (voorheen de-duivencoach.nl) is samen gezet. Helaas is de moeder van de 456 er niet meer, omdat zij ernstig ziek werd. Maar ook met de oude duiven werden er mooie uitslagen behaald. Hierin had vooral de 23-162 een belangrijk aandeel. Deze doffer werd 8^e duifkampioen midfond in vlieggebied west van de afdeling.

Ook in de verzorging heeft Dion zijn eigen aandeel. 's Middags laat hij de duiven trainen en helpt hij met het krabben van de hokken. Zijn opa doet vooral de verzorging in de ochtend. Zelf vindt Dion het ook leuk om met de jonge duiven bezig te zijn. Hij speelt veel met ze.

Wat hij het moeilijkst vindt aan de duivensport, is om te zien of een duif echt gezond en goed in orde is. Daarin heeft hij inmiddels al veel geleerd, zegt hij. Maar er blijft nog veel te leren op dit gebied. Zo zou hij graag de meest voorkomende ziektes als het geel of ornithose willen leren herkennen. Ook of een duif daadwerkelijk in vorm is, vindt hij lastig om te beoordelen. Toch heeft hij het bij het aanwijzen van de duiven al regelmatig goed gezien. Het ergste vindt Dion het als een goede duif verloren gaat. Daar kan hij dan nog wel een tijdje van balen.

Dion wil graag meer leren over de duivensport. Hij leest regelmatig in oude duivenboeken en kijkt veel op de website van de SBD en op websites van goede liefhebbers. Het meeste heeft hij tot nu toe geleerd van zijn opa, maar ook van Nico van Veen en clubgenoten Gerrit van de Berg en Jacob Bleijenbergh krijgt hij regelmatig advies. Ook voeding en training vindt hij interessant. Ze gebruiken een voerschema dat opa ooit van een bevriende liefhebber heeft gekregen. Het voer is van Beyers: de Koopman-mengeling 'All in One' en van Versele Laga "Gerry Plus" en "Superdieet". Als het nodig is, gaan ze met een duif naar de dierenarts.

Over de vraag of Dion later zelfstandig door zou gaan met de duivensport als zijn opa ermee zou stoppen, hoeft hij niet lang na te denken. Dat zou wel lastig worden, zegt hij, want thuis bij zijn ouders is het niet mogelijk om duiven te houden. Maar als hij bij opa en oma met de huidige hokken door zou kunnen gaan, zou hij dat zeker willen.



Het Centraal Hok – Jan van Erven, Wezep

De duivensport kent vele facetten en daardoor zijn er ook veel verschillende mensen binnen onze sport actief. Van bestuurders tot hokverzorgers, convoyeurs, chauffeurs en handelaren. Maar ook de fabrikanten en leveranciers van duivenvoer en andere producten die voor de duivensport van belang zijn, spelen een belangrijke rol. Sommigen doen dat als vrijwilliger, anderen hebben er hun werk van gemaakt. Al deze mensen hebben hun eigen verhaal en hun verhaal laten we graag horen in ons nieuwsbulletin. Deze keer richten we de aandacht op een bijzondere functie binnen de duivensport: die van beheerder van een centraal hok. We spreken met de 54-jarige Jan van Erven uit Wezep.



Jan van Erven bij de ingang van het centraal hok

Voor veel duivenliefhebbers is een verdwaalde duif vooral een probleem. Voor Jan is het juist een onderdeel van de sport waar hij zich al jarenlang met veel plezier voor inzet. Als beheerder van een centraal hok krijgt hij jaarlijks ongeveer 2.000 duiven binnen. Het merendeel ongeveer 75 % daarvan bestaat uit jonge duiven. Inmiddels ziet hij het aantal langzaam teruglopen, simpelweg omdat er steeds minder liefhebbers zijn en daarmee ook minder duiven onderweg zijn.

Jan is 54 jaar en is naar eigen zeggen al vanaf zijn vijfde met dieren bezig. “Ik ben met alle soorten dieren opgegroeid, van duiven, kippen, konijnen en cavia’s tot en met kalveren.” In de duivensport heeft hij zijn sporen wel verdiend. Samen met zijn compagnon Jan Vierhuis werden de afgelopen jaren vele mooie prestaties behaald.

Een van de mooiste resultaten werd geboekt over de jaren 2023 tot en met 2025, toen zij met hun duif “de Kilometervreter” de beste duif van Nederland over drie jaar op de eendaagse fond hadden.



Het beheren van een centraal hok is een heel andere kant van de duivensport. Zeker wanneer je dit naast je eigen duiven doet, kost het de nodige tijd en ruimte. Jan doet het echter graag, ondanks een volledige werkweek als leidinggevende in de ondergrondse infrastructuur. In zijn woonomgeving op de Veluwe blijven regelmatig duiven hangen die richting het oosten van het land moeten. “Door de bossen durven ze vaak niet verder”, vertelt hij. In de omgeving was vroeger al een centraal hok, maar dat stopte in 2001. Omdat sommige liefhebbers met weinig ruimte daardoor met de vele aanvliegers in hun maag zaten, besloot Jan in 2011 zelf een centraal hok te beginnen. “Ik wil gewoon dat die duiven weer thuiskomen. Dat wil ik ook voor mijn eigen duiven.” Daarnaast vindt hij het contact met de verschillende liefhebbers die hij dankzij het centrale hok ontmoet, erg leuk.

Achter iedere duif die binnenkomt zit een verhaal en juist die verhalen maken het werk voor Jan zo leuk. Zo vertelt hij over een oudere liefhebber die nog nooit een eerste prijs had gewonnen. Een week nadat hij eindelijk zijn eerste overwinning had behaald, zat zijn duif bij het centrale hok. “Die man was zo blij dat die duif terecht was en kwam hem direct ophalen.”

En een enkele keer gaat het om duiven die al heel goed hebben gepresteerd en toch de weg zijn kwijtgeraakt. Zo had een Engelse liefhebber een duif bij Jan zitten die maar liefst drie keer bij de eerste vijf nationaal had gevlogen. De eigenaar wilde de duif zeer graag terug, maar kon op dat moment de kosten voor een koerier niet betalen.

Hij vroeg Jan of hij de duif een tijdje wilde verzorgen, zodat hij het benodigde bedrag bij elkaar kon sparen. Dat was voor Jan geen probleem. Uiteindelijk bleef de duif drie maanden bij hem. Daarna werd hij alsnog door een koerier opgehaald en kreeg Jan een cadeautje als dank voor de goede zorgen.

Een van de meest bijzondere verhalen gaat over een rode marathonduif uit Polen. De eigenaar vroeg Jan om de duif los te laten. Jan had daar weinig vertrouwen in. Het was bloedheet, zo'n 30 graden, en er stond een noordoostenwind. De duif moest tegen de wind en in die warmte een afstand van bijna 1.000 kilometer overbruggen. Jan liet de duif vroeg in de ochtend los, maar tot in de middag bleef hij gewoon op de ren zitten. "Zie je wel, dacht ik, gekkenwerk!" Maar aan het einde van de middag was de duif ineens verdwenen. Het onwaarschijnlijke was gebeurd. De volgende ochtend kreeg Jan bericht van de eigenaar dat de duif toch thuis was gekomen. De duif moet een groot deel van de avond en nacht hebben gevlogen. "Dat moet een slimme duif zijn geweest. Hij heeft waarschijnlijk gewacht tot de temperatuur was gedaald voordat hij vertrok", zegt Jan.

Het is niet de enige keer dat een duif hem heeft verbaasd. Zo kwam er eens een liefhebber dezelfde duif maar liefst vijf keer bij hem ophalen. Het jaar daarna werd diezelfde duif duifkampioen. Het zijn dit soort verhalen die ervoor zorgen dat Jan het centrale hok nog altijd met veel plezier runt.



bij het vlieghok

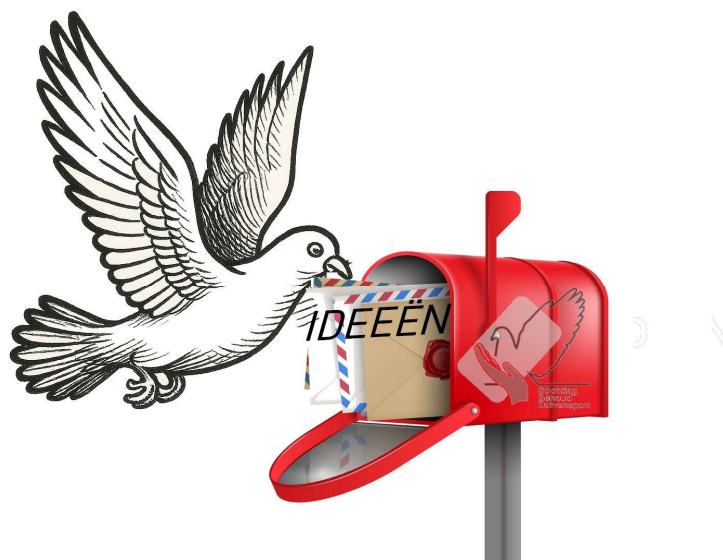
Niet iedere duif wordt opgehaald. Daar kunnen volgens Jan verschillende redenen voor zijn. Een bericht kan bijvoorbeeld in de spam terecht komen, wat volgens hem regelmatig gebeurt, maar ook de leeftijd van de gemiddelde duivenliefhebber speelt volgens hem een rol. Dat neemt niet weg dat Jan vindt dat het terugbezorgen van verdwaalde duiven

beter georganiseerd kan worden. “Er moeten betere lijntjes komen tussen de centrale hokken.” Volgens hem zou het goed zijn als liefhebbers in elkaars omgeving ook van elkaar kunnen weten waar een verdwaalde duif zich bevindt. Vervolgens kunnen zij onderling afspraken maken om de duif op te halen. Ook voor de NPO ziet Jan daarin een belangrijke rol. Door de automatisering op dit gebied verder te verbeteren, zou volgens hem veel meer mogelijk zijn.

Het samenbrengen van grote aantallen duiven brengt uiteraard gezondheidsrisico's met zich mee. De meeste duiven zitten bij Jan namelijk samen in een grote ren. “Het risico is wel groot”, erkent hij. Om de kans op besmetting zo klein mogelijk te houden, gebruikt hij onder andere Halamid in het drinkwater. Duiven die er echt slecht aan toe zijn, worden apart gezet in een speciaal daarvoor ingericht gedeelte. Jan noemt het zelf het “ziekenhuishok”. Dit zijn regelmatig duiven die door de dierenambulance uit de directe omgeving worden gebracht.

Jan heeft daar afspraken mee gemaakt. Ze brengen overigens niet alleen postduiven, maar ook andere vogels bij hem, zoals jonge tortels en houtduiven. Een belangrijk uitgangspunt voor Jan is dat wanneer een duif er zo slecht aan toe is dat verdere behandeling volgens hem niet meer zinvol is, er altijd eerst contact met de eigenaar wordt opgenomen voordat er een beslissing wordt genomen.”

De tijd die een duif bij Jan verblijft, kan behoorlijk variëren. Voor Nederlandse duiven hanteert hij in principe een termijn van veertien dagen. Voor buitenlandse duiven ligt die termijn langer: Duitse duiven blijven bijvoorbeeld vijf weken en voor andere buitenlandse duiven kunnen termijnen van 28 tot 48 dagen gelden. Toch zijn deze termijnen niet in beton gegoten. Wanneer een eigenaar vraagt of een duif wat langer kan blijven omdat het ophalen op dat moment niet lukt, is dat voor Jan geen probleem. “Dan doe ik dat onbeperkt.” Het doel is immers dat de duif weer thuis komt. En ondanks alle organisatorische problemen, de zieke duiven en de eigenaren die soms niet reageren, zou Jan opnieuw voor een centraal hok kiezen. “Het is een hobby binnen de hobby.”



Een mentor vertelt

Koop Kiekebelt, mentor afdeling Noord – Oost Rayon J

Maandelijks brengen we in dit bulletin een mentor voor het voetlicht. Dit keer is dat de 71-jarige Koop Kiekebelt uit het Drentse Drijber, een landelijk bekende kampioen. Hij is niet alleen bekend vanwege zijn eigen prestaties, maar zeker ook vanwege de prestaties die anderen met zijn duiven hebben behaald. Inmiddels zit Koop al zo'n 60 jaar in de duivensport en zijn er maar weinig mensen in duivensportland die zijn naam niet kennen.

Koop zelf behaalde in zijn carrière vier nationale sectoroverwinningen: twee keer op Ruffec, één keer op Bergerac en één keer op Brive. Dat zijn naam inmiddels verder reikt dan de Nederlandse grenzen heeft alles te maken met de door hem gekweekte beroemde duivin '**Wonder van Drijber**'. Met haar kinderen wist Mark van den Berg maar liefst twee nationale overwinningen te behalen en bovendien een duif naar de Olympiade te sturen. De prestaties van de nakomelingen van 'Wonder van Drijber' zijn daardoor wereldwijd bekend.



Koop Kiekebelt

In zijn kinderjaren waren er bij Koop thuis altijd wel dieren, zoals cavia's, konijnen, kraaien en eksters. En op een gegeven moment zat daar ook een sierduifje tussen. Zonder dat hij het toen kon weten, was daarmee de basis gelegd voor inmiddels zestig jaar duivensport. Koop ging met het duifje naar een duivenmelker bij hem in de straat. Die zag meteen dat het een duivin was en zei dat daar natuurlijk een doffer bij moest komen. Koop kreeg van hem een postduifdoffer mee.

De twee werden bij elkaar gezet en al snel kwamen er eieren en vervolgens jongen. Maar met één koppeltje ben je er natuurlijk nog niet. Er moesten meer postduiven komen. Die kwamen van Henk van den Ende uit Tiendeveen. Koop mocht er een paar uitzoeken: twee doffers en twee duivinnen, voor een kwartje per stuk. En zo groeide het langzaam verder. Af en toe kwam er van een andere liefhebber weer een duifje bij en stap voor stap werd de liefhebberij steeds serieuzer. Op zijn vijftiende werd Koop lid van de club in Tiendeveen. In zijn jonge jaren deed Koop naast de duivensport ook aan judo, en dat zelfs op wedstrijdniveau. Daarnaast heeft hij een tijdje gevoetbald. Maar zoals Koop lachend vertelt, zat er voor hem geen voetbalcarrière in. Tijdens het voetballen stond hij namelijk vaker naar de lucht te kijken dan naar de bal. Tja... toen was de keuze voor de duiven snel gemaakt.

Toen Koop na school een baan vond in de offshore-industrie, bleken werk en duiven echter vaak moeilijk te combineren. Zijn hele werkzame leven werkte hij op boortorens in Rotterdam en wijde omgeving. Daardoor was hij maar weinig thuis. Feitelijk was hij zeven dagen per week van huis en reed hij tussendoor soms even naar huis vanuit het westen. Soms alleen om de duiven in te korven, om daarna meteen weer terug te rijden en direct de nachtdienst in te gaan.

Gerda was ruim dertig jaar verantwoordelijk voor de verzorging van de duiven en deed dat met grote gedrevenheid. Ze was bloedfanatiek en had zelfs een eigen hokje met uitsluitend blauwe duiven. Samen vlogen ze onder de naam Koop en Gerda Kiekebelt en met succes.

Als Koop terugkijkt op zijn hele duivensportcarrière, zijn er heel wat hoogtepunten geweest. Zo behaalde hij vier nationale (sector)overwinningen en vele top 10-klasseringen op nationale vluchten. Toch is er één prestatie die er voor hem echt uitspringt. Binnen een periode van slechts drie jaar wisten ze maar liefst twee keer de eerste nationaal Ruffec te winnen, beide keren met een broer. Het waren twee zonen van de oude *stamdoffer* met de *Bonte* van Leusink. "Dat je twee keer zo'n prestatie neerzet, met twee broers uit hetzelfde koppel, dat vergeet je natuurlijk nooit meer. Dat waren echt kippenvelmomenten."

In zijn lange duivensportcarrière heeft bekleedde Koop diverse bestuursfuncties en was hij onder meer jarenlang meldpost voor de nationale vluchten. Ook heeft hij de Noordelijke Unie mede opgericht.

De terugloop van het aantal duivenliefhebbers is Koop zeker niet ontgaan. Daarom werkt hij ook graag mee als mentor van de SBD, om de schaarse nieuwelingen in de sport op weg te helpen. Of initiatieven zoals de SBD die ontwikkeling een halt kunnen toeroepen, durft hij niet te voorspellen. „Ik weet het niet”, zegt hij nuchter. Wel merkt hij dat er nog altijd nieuwsgierigheid naar de duivensport is. „Iedereen vraagt ernaar en dat valt me wel op. Zo kwam er laatst zelfs iemand uit de straat langs om samen met mij de duiven van de vlucht op te wachten. Dat is toch hartstikke leuk!”

Volgens Koop moeten we voor nieuwe aanwas in de duivensport vooral kijken naar mensen die al iets met dieren hebben, bijvoorbeeld met vogels of kippen. En dat zijn er volgens hem best veel. „De meerderheid van de mensen heeft iets met dieren. Ik haal regelmatig een verdwaalde duif op die bij een particulier terecht is gekomen en het valt me dan op hoe gek die mensen vaak met zo’n duif zijn. Ze praten er soms over alsof het een kind is of een huisdier, zoals een hond of kat. Ik haal verdwaalde duiven overigens altijd op.”

Met zijn betrokkenheid bij de sport en zijn enthousiasme om anderen ermee kennis te laten maken, is Koop een echte ambassadeur van de duivensport en daarom zijn we als stichting behoud duivensport erg blij met een mentor als Koop.



Uit de Oude Doos

Duivensport Nederland (2)

In het vorige nummer schreven we dat we in deze rubriek de komende periode regelmatig zullen terugblikken op de meest bijzondere artikelen uit Duivensport Nederland. Dit blad verscheen tussen 1985 en 1991 eens per veertien dagen en kende een grote en trouwe lezerskring. Vorige keer keken we met één van de schrijvers terug, namelijk Koos van Koppen. Deze keer brengen we Harrie du Puy voor het voetlicht. Deze schreef zowel reportages als de vaste column 'Duivensport Totaal', waarin hij op zijn eigen wijze opvallende en soms minder plezierige gebeurtenissen uit de duivensport belichtte. Harry leeft al een aantal jaren niet meer.

Harry du Puy

Een zoektocht naar Harry du Puy leverde veel informatie op. Harry was niet alleen duivensportjournalist. Maar hij was ook keurmeester, selecteerde en koppelde, nam deel aan forums, was verkoopleider en organiseerde tal van activiteiten. Kortom het was een veelzijdig man binnen de duivensportwereld. Ik heb diverse mensen gesproken die hem gekend hebben, maar heb helaas geen duidelijke foto boven water weten te krijgen. Wel kreeg ik van Ab von Hout een artikel uit de Leeuwarder Courant van 6 januari 1975 toegestuurd over een verkoping die Harry had georganiseerd. Die verkoping zorgde destijds voor een verkeersopstopping en trok daarom de aandacht van de pers. De reporter schreef lovend over de grote kennis van Harry van de duif en de duivensport.

Een kweekkoppel moet zich eerst bewijzen

Een samenvatting van een artikel van Harry du Puy uit de rubriek 'Duivensport Totaal'

Bijna 40 jaar jaar geleden schreef Harry du Puy een kritisch artikel over een onderwerp dat binnen de duivensport van alle tijden is: wanneer mag je een duif of koppel eigenlijk een kweekduif of kweekkoppel noemen? Zijn uitgangspunt is dat een duif die goed genoeg is om aan te houden, in principe ook goed genoeg is om jongen van te kweken. Dat betekent echter niet dat de nakomelingen automatisch goed zullen zijn. Een topduif hoeft geen goede vererfer te zijn, terwijl een onopvallende duif zonder aansprekende prestaties juist geweldige nakomelingen kan geven. Harry waarschuwt daarom om niet te snel het predicaat *kweekkoppel* toe te kennen. Een indrukwekkende naam, afkomst of hoge aankoop prijs maakt een koppel nog geen kwaliteitskoppel. De praktijk moet uitwijzen wat zo'n combinatie werkelijk waard is. Harry schreef hierover onder andere: "Er zijn beroemdheden die nog steeds teren op de naam, die gemaakt werd door de afstammelingen van één koppel! Talrijk is het aantal hokken, dat nooit zo'n koppel bezat en er ook nooit één zal krijgen. Bovendien zijn er tal van kweekkoppels die die naam opgespeld kregen, maar in feite ooit eens één kampioensduif hebben voorgebracht."

Ook plaatst hij vraagtekens bij de grote betekenis die soms aan pedigrees wordt toegekend. Een stamboom kan indrukwekkend ogen en vol staan met beroemde namen, maar uiteindelijk telt vooral wat de duiven daadwerkelijk hebben bewezen — en vooral wat hun nakomelingen presteren. In Harry's bewoordingen: "Staar u vooral nooit blind op de bijgeleverde pedigrees. Niemand zal het in zijn hoofd halen een stamboom op te maken met alleen maar duiven die uitgeselecteerd zijn omdat ze niet presteerden."

Harry geeft aan dat niemand vooraf met 100% zekerheid kan voorspellen of een bepaald koppel een kampioen zal voortbrengen. Goede duiven aan elkaar koppelen vergroot de kans op kwaliteit, maar zekerheid bestaat niet. Zelfs ervaren liefhebbers weten niet precies welke eigenschappen een duif tot een kampioensduif maken. Inmiddels zijn we 40 jaar verder en dankzij DNA-profielen krijgen we steeds meer inzicht in genetische eigenschappen die bepalend kunnen zijn voor kwaliteit en prestaties. Toch blijven er raadsels en speelt geluk nog altijd een rol. In die zin is Harry's artikel nog steeds actueel.

Zijn belangrijkste boodschap was dat er te snel over 'kweekkoppels' wordt gesproken, terwijl maar weinig koppels die naam werkelijk verdienen. Harry sprak daarbij uit tientallen jaren ervaring. Hij bezocht als journalist talloze kampioenen en nationale winnaars, had vele topduiven in handen en zag van dichtbij hoe kweekkoppels tot stand kwamen. Zijn visie was gebaseerd op ruime praktijkervaring.

Zijn boodschap is om een koppel pas een kweekkoppel wanneer de nakweek heeft bewezen dat het die naam verdient. Een fraaie stamboom, bekende naam of hoge investering kan een reden zijn om een duif op het kweekhok te zetten, maar uiteindelijk is maar één vraag doorslaggevend: wat komt eruit? Een les uit een bijna veertig jaar oud artikel die ook vandaag nog niets aan actualiteit heeft verloren.

De dierenarts aan het woord

De ruiperiode

Door drs. H.T. Arts, dierenarts te Staphorst

Na een lang vliegseizoen is het heel begrijpelijk dat de aandacht even wat minder bij de duiven ligt. De meeste liefhebbers zijn toe aan wat rust, willen wat meer tijd maken voor thuis en misschien staat er nog een welverdiende vakantie op de planning. Zeker wanneer het vliegseizoen niet helemaal is verlopen zoals gehoopt, kan de motivatie om volop met de duiven bezig te zijn in deze periode wat minder worden. Toch is de ruiperiode een fase waarin de duiven best wat extra aandacht kunnen gebruiken. Juist nu wordt de basis gelegd voor het nieuwe seizoen. Een goede rui draagt bij aan een mooi en sterk verenpak en daar heeft een duif het volgende jaar alleen maar voordeel van.



Tijdens de rui worden nieuwe veren en slagpennen gevormd. Veren bestaan voor een groot deel uit keratine, een eiwit. Een goede, uitgebalanceerde voeding is daarom juist tijdens de rui belangrijk. De behoefte aan bepaalde aminozuren neemt dan toe, met name aan zwavelhoudende aminozuren zoals methionine en cysteïne. Een kwalitatief goed voer kan daarin voorzien; eventueel kan, afhankelijk van de samenstelling van het voer, een aanvullend aminozuurmengsel worden gegeven. Ook eiwitrijke zaden, zoals erwten, kunnen onderdeel zijn van het rantsoen.

Tijdens de rui is het verstandig extra aandacht te besteden aan vederluizen en mijten. Deze parasieten kunnen de veren beschadigen en daarmee een mooi nieuw verenpakket in de weg staan. Controleer de duiven daarom regelmatig en behandel indien nodig met een middel dat voor de betreffende parasiet en voor duiven geschikt is. Middelen zoals ivermectine of moxidectine kunnen effectief zijn tegen bepaalde luizen en mijten, maar de werking is afhankelijk van de parasiet en de wijze van toepassing. Een behandeling moet daarom gericht en verantwoord worden uitgevoerd.

Duivensport in Litouwen

Veel lezers van *Vlucht naar de Toekomst* zijn geïnteresseerd in de manier waarop de duivensport in andere landen wordt beoefend. In de periode dat ik als de-duivencoach.nl actief was, bezocht ik verschillende duivenliefhebbers in het buitenland. Zo was ik in 2014 in Litouwen, waar ik twee fokkers van sier- en postduiven bezocht. Over dat bezoek schreef ik destijds een artikel voor mijn website. Dat artikel vormt het uitgangspunt voor dit verhaal.

Maar hoe staat de duivensport er in Litouwen vandaag de dag voor? Om te controleren in hoeverre mijn ervaringen uit 2014 nog actueel zijn, zocht ik contact met Jaroslav Požarickij van de Litouwse Duivensportfederatie. Op basis van zijn informatie heb ik het oorspronkelijke artikel geactualiseerd.



Litouwen is als duivensportland niet groot. Het land is met een oppervlakte van ongeveer twee keer Nederland weliswaar aanzienlijk groter, maar de georganiseerde postduivensport is er relatief klein. In heel Litouwen staan ongeveer honderd actieve leden geregistreerd die deelnemen aan postduivenwedstrijden. Er zijn zes postduivenverenigingen actief. Daarnaast zijn er zes vliegduivenclubs, waarvan de leden zich bezighouden met postduiven en hoogvliegers. Alles bij elkaar telt Litouwen naar schatting zo'n duizend mensen die op de een of andere manier actief met duiven bezig zijn. Daarmee is de duivensport er kleinschalig te noemen.

Een belangrijk verschil met Nederland is de betaalbaarheid van de sport. De postduivensport zoals wij die in Nederland kennen, is voor de gemiddelde Litouwse duivenliefhebber simpelweg te duur. Wekelijks deelnemen aan wedstrijden brengt niet alleen kosten voor de duiven en het materiaal met zich mee, maar ook aanzienlijke reiskosten. Wie bijvoorbeeld 150 kilometer enkele reis moet rijden om duiven in te korven en na de wedstrijd de klokken af te slaan, is al snel veel geld kwijt aan brandstof.

In een land waar het gemiddelde maandinkomen ongeveer de helft bedraagt van dat in Nederland, is een dergelijke manier van duivensport bedrijven voor maar een kleine groep liefhebbers weggelegd. Toch betekent dit niet dat er in Litouwen nauwelijks met postduiven wordt gevlogen.

Het vliegseizoen voor oude duiven bestaat in Litouwen doorgaans uit negen tot elf wedstrijden. De afstanden lopen uiteen van ongeveer 100 tot 800 kilometer. De duiven krijgen daardoor met zeer uiteenlopende omstandigheden en parcoursen te maken: van relatief korte snelheidsvluchten tot zware fondvluchten over honderden kilometers.

Voor jonge duiven organiseert alleen de postduivenvereniging "Sidabrinis Sparnas" uit Vilnius wedstrijden. Het jongeduienseizoen bestaat uit vier tot vijf vluchten, met afstanden van ongeveer 100 tot 500 kilometer. Het aanbod van wedstrijden voor jonge duiven is daarmee in Litouwen veel beperkter dan bij ons.



Ramūnas Jurčiukonis bij zijn hok

Voor de echte marathonvluchten is het verschil met Nederland nog groter. Slechts af en toe zijn er mogelijkheden om deel te nemen aan een internationale marathonvlucht. Een bijzonder voorbeeld daarvan was een vlucht vanuit San Sebastián in Noord-Spanje, waaraan enkele Litouwse liefhebbers samen met Poolse postduivenliefhebbers deelnamen. De vlucht vond in 2022 plaats en de afstand die de duiven moesten afleggen, was afhankelijk van de ligging van hun hokken ongeveer 2.150 tot 2.450 kilometer. In totaal namen 29 duiven uit Litouwen aan deze wedstrijd deel. De eerste Litouwse duif die naar huis terugkeerde, was van Juozas Snabaitis. Zijn duif heeft een afstand van maar liefst 2.175 kilometer afgelegd en moest daarbij zeven landsgrenzen passeren. Het duurde zeven dagen voordat de duif weer op het eigen hok arriveerde. In het algemene klassement van zijn zone was dat goed voor een fraaie derde plaats.

De tweede Litouwse duif die de thuisbasis bereikte, was van Ježis Vysocki. Deze duif had een afstand van 2.315 kilometer afgelegd en arriveerde pas na dertig dagen. Hoeveel van de 29 Litouwse duiven uiteindelijk hun hok hebben teruggevonden, is niet geregistreerd. Tot nu toe is er niet meer zo'n extreme vlucht georganiseerd.

Tot de beste liefhebbers van Litouwen behoren momenteel onder anderen Ramūnas Jurčiukonis en Renatas Ūsas. Jurčiukonis is meervoudig Litouws kampioen en behoort tot een jongere generatie liefhebbers. Hij besteedt veel aandacht aan zowel de kweek als de voorbereiding op de wedstrijden. Een belangrijk deel van zijn kweekbestand bestaat uit duiven van de Litouwse liefhebber A. Mikulionis, inmiddels gekruist met verschillende buitenlandse lijnen. Zo komen in zijn kweekhok Litouwse en buitenlandse bloedlijnen samen. Renatas Ūsas werd in 2026 Litouws kampioen. Daarnaast kent Litouwen verschillende andere sterke spelers die regelmatig tot de besten behoren in diverse wedstrijdcategorieën. Ook wordt er door een aantal Litouwse liefhebbers aan de internationale OLR (One Loft Races) deelgenomen. R. Leonauskas heeft enkele jaren geleden zelfs de finale van de OLR Mazury gewonnen.

De Litouwse postduivensport staat, net als in Nederland, voor een belangrijke uitdaging. Het aantal actieve leden neemt al enkele jaren af. Nieuwe, jonge liefhebbers vinden steeds minder vaak hun weg naar de sport, terwijl oudere liefhebbers geleidelijk stoppen met de actieve wedstrijd sport. Het aantrekken van jongeren is daarom essentieel voor de toekomst. Zonder een nieuwe generatie wordt het moeilijk om de postduivensport in Litouwen voor de toekomst te behouden.



Memeler Hoogvliegers

Naast de postduivensport kent Litouwen ook een actieve gemeenschap van sierduivenfokkers. De kwaliteit van de Litouwse sierduiven staat internationaal goed aangeschreven. Een echt Litouws ras is de Memeler hoogvlieger. Rond 1700-1750 zouden de voorouders van dit ras onder andere door Nederlandse zeelieden naar Memel, het huidige Klaipėda, zijn gebracht. Daar heeft het ras zich verder ontwikkeld, totdat de Tweede Wereldoorlog hier een einde aan maakte. Tijdens de oorlog vluchtten veel inwoners van Memel naar Duitsland, waarbij enkelen hun duiven meenamen.

Vanuit Duitsland vond de Memeler hoogvlieger vervolgens zijn weg naar sierduivenliefhebbers over de hele wereld. Ook in Nederland wordt dit ras gefokt. De Memeler hoogvlieger is een vliegduif die drie tot vier uur op grote hoogte kan vliegen en komt voor in diverse kleurslagen. In Palanga, Klaipėda en omliggende plaatsen worden vrijwel uitsluitend witte Memelers gefokt. Dat er in Litouwen nog altijd Memeler hoogvliegers worden gefokt, is vooral te danken aan een zekere Gustav Greinus. Hij was in 1921 de oprichter van de Memeler Hoogvliegerfokkersclub en zou ervoor hebben gezorgd dat dit ras voor Litouwen behouden bleef.

De gemeenschap van duivenliefhebbers in Litouwen is klein, maar kent een lange traditie en wordt gedragen door enthousiaste en toegewijde liefhebbers met veel passie en ambitie. Naast een kleine, maar actieve postduivengemeenschap is er ook een groep die zich met veel inzet toelegt op het fokken en tentoonstellen van sierduiven. De grootste uitdaging voor de toekomst is het behouden van deze rijke traditie en het doorgeven ervan aan een nieuwe generatie. Wedstrijden en tentoonstellingen blijven daarbij belangrijk, maar minstens zo waardevol zijn de onderlinge contacten, de publiciteit en vooral het actief betrekken van jongeren bij de duivensport. Met zoveel passie en betrokkenheid bij de huidige liefhebbers is er in ieder geval een goede basis om de Litouwse duivensport ook voor de toekomst te behouden.

=====

Roofvogelprobleem

Gert van den Bogaard

Deze keer neem ik u mee naar een vervelende kant van onze prachtige hobby, namelijk: de roofvogels. Al jaren worden hier duiven gepakt door roofvogels. Voor 2023 maakte ik af en toe een aanval mee, maar sinds 2023 is het echt dramatisch geworden. Ik heb aanvallen meegemaakt van sperwers, zowel het mannetje als het vrouwtje. Ook heb ik haviken gehad die duiven aanvielen en ermee wegvlogen. En op de kerktoeren in Rijen zit een koppel slechtvalken dat voor de nodige overlast zorgt. Dat alles kost me veel duiven. Ik heb van alles geprobeerd om de aanvallen te voorkomen, maar niets lijkt echt te helpen. Had ik voorheen vooral last van een roofvogel die op doorreis was, de laatste jaren zijn het vooral roofvogelkoppels die ergens dichtbij hun nest hun territorium hebben. Ze zitten echter niet zo dichtbij dat ik kan zien dat ze met een duif richting hun nest vliegen. Een uitzondering daarop zijn de slechtvalken.

Ik bespaar u de aantallen duiven die slachtoffer zijn geworden, want vooral in 2025 en 2026 waren het er erg veel. In 2026 leek het in eerste instantie wat minder. Nadat ik de duiven had gekoppeld, ben ik ze vrij snel gaan loslaten. Voorheen kwamen de duiven in het stille seizoen in het weekend gewoon buiten, maar sinds 2025 durfde ik dat niet meer. Bijna iedere week was het raak en miste ik duiven. Na de laatste vlucht kregen ze daarom rust. Goed voor een snelle rui, maar niet per se goed voor de duiven, want ze worden er minder alert van. Dat ga ik aankomende winter dus weer anders proberen.

Het loslaten in februari en maart was soms ronduit frustrerend. Ik bleef buiten bij het hok en zag voor mijn ogen duiven gepakt worden. Sommige wisten te ontsnappen, maar waren zwaar gehavend. Een aantal hield er flinke blessures aan over en kon niet meer vliegen. Toch is het plezier in mijn hobby niet verdwenen. Het verzorgen van de duiven, het hele jaar door, is mijn hobby en dat neemt niemand mij af, ook de roofvogels niet. Maar frustrerend is het wel. Onze duiven moeten naar buiten om te trainen voor de wedstrijden. Als vervolgens een deel van je eersteprijswinnaars en andere goede duiven sneuvelt en de overgebleven duiven het hok niet meer uit durven, wordt het wel heel lastig. Dan gaat het gezegde 'je moet goeie hebben, de rest is larie' niet meer op.

In 2026 moest ik het dus doen met wat er na de roofvogelaanvallen nog over was. Daar zaten zeker nog hele goede duiven tussen, maar ook echte toppers waren verdwenen. Het meest vervelende was misschien wel de achttiende oude vliegduif die ik in mei verloor. Bij thuiskomst van een vlucht werd hij tijdens zijn landing gepakt, net voordat hij op de klep wilde vallen. Het was mijn favoriete jaarlingdoffer. Heel even zat ik er toen echt doorheen en dacht ik: wat blijft er zo nog over van mijn hobby? Het mooiste deel van het jaar zijn voor mij de wedstrijden met de oude en jonge duiven. Heel even dacht ik zelfs aan stoppen met de duiven. Maar dat was gelukkig maar heel even. Ik ben al sinds mijn zesde jaar bezig met de duivensport en daar stop je niet zomaar mee.

Ik besloot dus door te gaan, maar paste wel de training van de oude duiven aan. De resultaten op de vluchten waren niet zoals ik wilde en de duiven moesten iedere dag naar buiten worden gejaagd. Eenmaal in de lucht vlogen ze dicht bij elkaar en was er weinig plezier te zien. Vooral de doffers hadden duidelijk veel stress. Bij de duivinnen ging het ook mis. Op een dag dreef een slechtvalk ze omhoog, waarna de andere slechtvalk van onderaf door het groepje duivinnen dook. De duiven stoven alle kanten op en vielen zo hard mogelijk in de tuinen en op de grond. Het duurde bijna twee uur voordat ik ongeveer 80 procent van de duivinnen weer binnen had. Aan het eind van de dag wilden ook zij het hok niet meer uit.



Slechtvalk – foto Patje Hessens

De duivinnen herstelden gelukkig snel. Na een week waren ze het voorval alweer grotendeels vergeten. De doffers hadden er veel langer last van. Daarom gaf ik ze open hok in plaats van ze voor de training naar buiten te jagen. Na twee weken gingen de doffers na ongeveer tien minuten weer wat vliegen. Na vier weken zag je duidelijk dat ze het voorval te boven waren en weer ouderwets met plezier begonnen te vliegen. Na de laatste aanval in mei werd er geen roofvogel meer gezien. Langzaam kwamen de duiven weer in hun ritme en werden er gelukkig ook weer mooie resultaten behaald.

Bij de jonge duiven was er hetzelfde probleem. In het begin kostte me dat ook enkele jongen. Na het verduisteren mochten de jongen naar buiten om de buitenwereld te ontdekken. Tot 13.00 uur mochten ze hun gang gaan, daarna werden ze met voer weer naar binnen gehaald. Ze luisterden goed en leerden door de droogte gelukkig om niet overal rond te slenteren. Als er water op de daken staat, laat ik ze op deze manier niet los.

Tot slot: ik heb van alles geprobeerd om de roofvogels te misleiden, maar bij mij werkte het niet. Ik heb geluk gehad dat ze vanaf eind mei wegbleven, waardoor ik toch nog van mijn duiven heb kunnen genieten. Ook heb ik een mooie ploeg jongen overgehouden. Daarmee kan ik gelukkig nog selecteren en duiven overhouden voor 2027. De jongen hebben geleerd wat een roofvogel doet en nadat er in de eerste weken een aantal waren gepakt, zijn er daarna geen jongen meer verloren gegaan.

Het kost je als duivenliefhebber veel als er steeds weer een duif wordt gepakt. Op die momenten moest ik vaak denken aan mijn duivenvrienden die na een aanval van een steenmarter ook zijn doorgedaan. Zij hadden werkelijk niets meer over en moesten helemaal opnieuw beginnen. Dan mag ik uiteindelijk toch niet klagen. Ondanks alle verliezen heb ik nog genoeg goede duiven over om mee verder te gaan. En zolang ik van mijn duiven kan genieten, blijven we gewoon doorgaan.



One Loft Races

Rieks Lonsain

In deze rubriek laten we liefhebbers aan het woord die deelnemen aan éénhoksraces wereldwijd (OLR's). Deze tak van de duivensport wint snel aan populariteit en biedt uitkomst voor liefhebbers die thuis niet de mogelijkheid hebben om zelf duiven te houden of te laten vliegen, maar toch graag de spanning van de sport willen beleven. Deze keer is dat Rieks Lonsain uit Nieuwleusen.

Zo'n zes jaar geleden schreef ik in een column voor de-duivencoach.nl al eens over Rieks. Hij gaf destijds aan geen toekomst meer te zien in de duivensport. Zelf had hij toen al een stap teruggedaan en richtte hij zich nog slechts op enkele marathonvluchten per jaar.

Die keuze pakte bijzonder goed uit. In 2023 boekte Rieks namelijk het grootste succes uit zijn inmiddels ruim dertigjarige duivensportcarrière: de 1e internationaal Marseille.



Blue Lucy de winnares van Internationaal Marseille

Toch kostte het Rieks steeds meer energie om de duivensport aan huis te beoefenen en dat ging uiteindelijk ten koste van het plezier in zijn hobby. Zoals Rieks het zelf verwoordde: *“Als je er geen plezier meer uit kan halen en bijvoorbeeld je gezondheid eronder te lijden heeft, dan moet je je afvragen of je niet beter een andere hobby kan zoeken.”*

Een andere hobby werd het niet, maar wel een andere tak van de duivensport. Want Rieks kan niet zonder de omgang met en de verzorging van de duiven. Hij had de ontwikkeling van de One Loft Races al enkele jaren met belangstelling gevolgd en zag daarin een mogelijkheid om met duiven bezig te blijven, maar zonder de druk die het reguliere spel met zich meebracht. De overstap naar de OLR's was dan ook geen bevlieging, maar een weloverwogen keuze. Van deze beslissing heeft hij tot op de dag van vandaag geen spijt. Het reguliere spel aan huis mist hij geen moment.

Daarbij speelt ook zijn kijk op de huidige duivensport een rol. Rieks is kritisch over de manier waarop de sport is georganiseerd en over zaken die volgens hem al jarenlang niet goed worden opgelost. Ook de discussies onder liefhebbers en de vele berichten op sociale media, bijvoorbeeld na een moeizaam verlopen wedvlucht, hebben zijn vertrouwen in de toekomst van de duivensport bepaald niet versterkt.

Een terugkeer naar de reguliere wedvluchten ziet Rieks dan ook niet meer gebeuren. De duivensport heeft hem veel gebracht, maar uiteindelijk woog voor hem het plezier niet meer op tegen de tol die het hem kostte. *“De duivensport heeft me toch ook wel veel gebracht, maar op den duur kostte het mijn gezondheid en dat is het me niet waard. Toen ik de beslissing had genomen om alleen nog aan OLR’s mee te gaan doen, was ik binnen twee weken geheel klachtenvrij.”* Voor Rieks is daarmee een duidelijke grens getrokken. De duiven blijven een belangrijk onderdeel van zijn leven, maar het spelen van wedvluchten aan huis behoort definitief tot het verleden.



Rieks Lonsain

Het mooie van het deelnemen aan OLR’s vindt Rieks dat de wedstrijdspanning blijft, maar zonder de stress die het reguliere spel met zich meebracht. Want hoewel hij de duivensport tegenwoordig op een andere manier beleeft, is de wil om te winnen zeker niet verdwenen. *“Alleen voor de aardigheid aan een OLR deelnemen en je laten verrassen door een onverwachte vroege klassering kan natuurlijk leuk zijn, maar niet voor mij. Daar vind ik het ook te duur voor. Ik doe alleen mee als ik kans maak om te winnen.”*

Die instelling betekent dat Rieks zich serieus verdiept in de verschillende OLR’s, het verloop van de races en vooral in de duiven die op bepaalde vluchten goed presteren. Volgens hem is dat in feite niet anders dan specialiseren in bijvoorbeeld de vitesse of de marathon. Ook voor OLR’s heb je specifieke duiven nodig. *“Zo’n tachtig procent van de duiven die goed presteren op de OLR’s komt uit families die daar al generaties lang op geselecteerd zijn. Natuurlijk zijn er gelukstreffers, maar als je wilt winnen op de OLR’s, zal je je erop moeten specialiseren.”*

En specialiseren doet Rieks dan ook. Hij richt zich hoofdzakelijk op OLR's waarbij de duiven op eigen kracht de weg naar huis moeten vinden. Voor hem dus geen races met finales waarbij de duiven in grote groepen arriveren. De afgelopen jaren heeft hij inmiddels aan minstens twintig verschillende OLR's deelgenomen, verspreid over onder meer Roemenië, Moldavië, Bulgarije, Tsjechië, Turkije, Spanje en Portugal. Op die manier heeft hij veel ervaring opgedaan met de verschillende races en met het type duiven dat daarin goed weet te presteren.

Als je serieus aan OLR's wilt deelnemen en voor de prijzen wilt spelen, begint het volgens Rieks met het beschikken over de juiste duiven. *"Als je aan OLR's meedoet voor de prijzen, moet je ook duiven kopen die geschikt zijn voor die OLR's."* Hij heeft daarom bewust winnaars en kopduiven uit OLR's aangeschaft om daarmee een eigen stam op te bouwen. De basis van die stam wordt echter gevormd door een duif die al een belangrijke rol in zijn carrière heeft gespeeld: namelijk Blue Lucy, de duif waarmee Rieks in 2023 de 1e internationaal Marseille won. Inmiddels heeft zij zich ook als kweekduif bewezen en daar is Rieks maar wat blij mee. Hij besloot haar destijds niet te verkopen en die keuze lijkt steeds meer zijn vruchten af te werpen. Haar kleinkinderen laten zich namelijk goed zien op de OLR's, met meerdere topklasseringen. Zo krijgt Blue Lucy ook in de nieuwe OLR-carrière van Rieks een belangrijke rol.

Inmiddels heeft Rieks in de wereld van de OLR's een mooi internationaal netwerk opgebouwd. Veel contacten ontstonden doordat buitenlandse liefhebbers in het verleden duiven bij hem kochten, andere contacten kwamen voort uit zijn deelname aan de verschillende races. Ook sportief heeft hij inmiddels de nodige successen behaald, met onder meer aansprekende klasseringen in Turkije, Roemenië, Moldavië en Tsjechië.

Top Results					
Ranking	Team/Fanciername	Pigeon	Arrival	Speed	Difference
1	 Karl-Heinz Koch A	DV 0849-26-11	2026-09-18 11:40:40.810	1475.9843 m/min	
2	 Rieks Lonsain	NL 26-8371137	2026-09-18 11:40:45.900	1475.485 m/min	+00:00:05.090
3	 Team Jafra A	NL 26-8219315	2026-09-18 11:40:52.040	1474.8831 m/min	+00:00:11.230

Top 3 Silverrace Moldavië - Semi Finale

Bij de keuze voor een OLR blijft voor Rieks één ding echter altijd vooropstaan: de duiven moeten er goed worden verzorgd. Hij volgt de races waaraan hij deelneemt dan ook nauwgezet en wanneer hij signalen krijgt dat het met de verzorging niet goed zit, is dat voor hem reden om er niet meer aan mee te doen.

Zo heeft Rieks een manier gevonden om de duiven, toch onderdeel van zijn leven te laten blijven, maar zonder de stress die het reguliere spel hem uiteindelijk kostte. En misschien is de mooiste conclusie van zijn verhaal wel dat hij voor de duivensport behouden is gebleven.

=====

Lange Adem ...

Een zwaar fondseizoen door de tropische zomer met meerdere hittegolven en extreme droogte! door Piet de Vogel

Aanpassen aan de omstandigheden – organisatorisch

Het afgelopen fondseizoen werd gekenmerkt door hitte, droogte en veelal kopwind. Naast enkele relatief gemakkelijke weekenden, zoals met Sint Vincent en Bordeaux, waren er ook een paar extreem zware weekenden, waarbij de lossing bovendien werd uitgesteld. Denk bijvoorbeeld aan Agen en Dax Internationaal. Barcelona werd daarentegen een mooie vlucht die vlot verliep. De eerste dag was zwaar, maar de tweede vluchtdag verliep gemakkelijk. Dax Internationaal werd door de hitte en een noordoostenwind echter een echte uitputtingsslag.



Piet met de Bles

Het wordt tijd dat we ons als duivensport realiseren dat een tropische zomer, met temperaturen van soms 38 graden in Nederland en 43 graden in Frankrijk, geen incident meer is, maar steeds meer het nieuwe normaal wordt. Dit stelt hogere eisen aan het transport en aan de omstandigheden waaronder dat transport plaatsvindt. Goede koeling, voldoende watervoorziening, deskundige convoyeurs en goede omstandigheden voor de mensen die onze duiven begeleiden, zijn daarbij essentieel.

In Nederland is het over het algemeen redelijk goed geregeld, al valt ook hier nog het nodige te verbeteren. Internationaal ligt dat anders en zijn de verschillen groot. Juist daar zullen we kritisch moeten kijken naar de kwaliteit van het transport, de watervoorziening, de begeleiding en de omstandigheden waaronder mens en duif onderweg zijn.

Belangrijk is daarnaast dat we flexibeler omgaan met het moment van lossen. Bij extreme weersomstandigheden moet er ruimte zijn om het lossingsmoment aan te passen, zodat duiven niet onnodig lang hoeven over te staan, zoals bij Pau, Dax en Agen het geval was. Dat vraagt ook om een organisatie die snel kan inspelen op de omstandigheden van het moment.

Daarbij vraag ik me af of de huidige internationale structuur met de verschillende inrichters nog wel voldoende aansluit bij de eisen van deze tijd. De structuur is naar mijn mening te weinig flexibel en brengt bovendien aanzienlijke kosten met zich mee. Ook de discussie en de besluitvorming rondom de middaglossing laten zien dat we op dit punt behoefte hebben aan meer ruimte om naar de omstandigheden van het moment te handelen. Bij extreme temperaturen zou het wat mij betreft vanzelfsprekend moeten zijn dat het tijdstip van lossen opnieuw wordt bekeken, zeker omdat een lossing na 10.00 uur daardoor extra risico's voor de duiven met zich mee kan brengen.

We zullen als fondsport moeten anticiperen op de veranderende weersomstandigheden en onze organisatie daarop moeten aanpassen. Dat is niet alleen noodzakelijk vanuit het oogpunt van dierenwelzijn, maar ook om ervoor te zorgen dat de fondsport maatschappelijk verantwoord en toekomstbestendig blijft. We moeten voorkomen dat we pas in actie komen wanneer maatregelen van buitenaf, bijvoorbeeld vanuit het ministerie, ons daartoe dwingen.

In een moderne fondsport hoort de duif centraal te staan en niet de liefhebber. Dat betekent dat we de verantwoordelijkheid hebben om de omstandigheden waaronder onze duiven worden vervoerd en gelost voortdurend te blijven verbeteren. Alleen door ons aan te passen aan de veranderende omstandigheden kunnen we de fondsport op een verantwoorde manier toekomst geven.

Aanpassen aan de omstandigheden - De liefhebber

Niet alleen organisatorisch zullen we ons moeten aanpassen aan de veranderende omstandigheden. Ook van de liefhebber vraagt dit het nodige. De duiven die worden ingekorfd, moeten de zwaarte van een fondvlucht aankunnen en daar goed op zijn voorbereid. Ervaring speelt daarbij een belangrijke rol.

Naar mijn mening worden onervaren jaarlingen soms te snel op de zwaarste vluchten ingezet. Dat kan natuurlijk goed gaan en een vroege jaarling is prachtig om mee te maken. Maar we moeten ons ook afvragen of een dergelijke zware inspanning op jonge leeftijd altijd verstandig is. Daarom zou ik ervoor willen pleiten om voor jaarlingen in de tweede helft van juli bijvoorbeeld een tweetal concoursen in te richten, waarin ze op een verantwoorde manier ervaring kunnen opdoen. Voor de zwaarste internationale vluchten

zou je vervolgens kunnen overwegen om jaarlingen niet in te zetten. Dat zal niet iedereen met mij eens zijn, zeker liefhebbers die met grote aantallen duiven spelen niet. Dat is uiteraard hun goed recht. Ik geef hier mijn persoonlijke mening, gebaseerd op mijn eigen ervaringen.

Natuurlijk blijft de fondsport een selectiespel. Maar misschien zouden we daarbij wat meer naar de langere termijn moeten kijken. Een duif die als jaarling een geweldige prestatie levert, hoeft daarmee nog niet bewezen te hebben dat hij ook geschikt is voor een lange carrière in de fondsport. Ook ik heb in het verleden ervaren dat een vroege jaarling niet altijd de beste garantie voor de toekomst is. Ik heb jaarlingen gehad die als jonge duif supervroeg waren, maar daarna nauwelijks nog op de uitslag verschenen. Dat heeft mij in ieder geval geleerd dat we niet alleen moeten kijken naar de prestatie van vandaag, maar ook naar de duif die we morgen nog graag op de uitslag willen zien.

Aanpassen aan de omstandigheden - Op eigen hok

Ook op eigen hok werd het een mooi fondseizoen. Ik heb daarbij bewust gekozen voor een aanpak die beter paste bij mijn persoonlijke omstandigheden en bij de inzichten die ik de laatste jaren heb opgedaan. Ik ben met aanzienlijk minder duiven gaan spelen en heb gekozen voor één systeem, waarbij alle duiven op nest werden gespeeld. Hierdoor bleef de intensieve verzorging tijdens het vliegseizoen goed te behappen. Het gaf me meer rust en overzicht, waardoor ik de duiven ook individueel beter kon voorbereiden. Dat heeft het plezier in de sport zeker vergroot.



De Bles

De jaarlingen heb ik voorzichtig gespeeld en vooral ervaring laten opdoen. Met de oude duiven werd wel voluit gespeeld, met mooie resultaten als gevolg. Van de zes internationale vluchten waaraan ik deelnam, eindigde ik vier keer in de Top 10 van de Nationale Grootmeester: op Pau, Dax, Barcelona en Castres/Perpignan. Op de eerste Bordeaux werd in Sector Zuid-West eveneens een plaats in de Top 10 behaald. Ook in het NIC waren er mooie resultaten, met de 1e en 2e Asduif op de ochtendlossing. Internationaal werd de Bles bovendien uitgeroepen tot 1e Asduif Barcelona over vier jaar. Daarnaast werd ik 1e Kampioen van de West-Europese Supermarathon, met acht getekende duiven en acht van de acht. Resultaten om trots op te zijn.

Maar misschien nog mooier zijn de resultaten die je terugziet bij anderen. De referenties waren ook dit jaar weer uitstekend, met onder meer de 1e Internationaal Agen, de 1e Asduif Agen over twee jaar en de 1e Internationale Asduif Pau over twee jaar. Ook de 1e Nationaal Pau in Duitsland voert bloed van hier. Zelf goed spelen geeft natuurlijk veel voldoening. Maar wanneer de nakweek van je duiven vervolgens bij andere liefhebbers succesvol is, geeft dat misschien nog wel meer voldoening. Dan weet je dat je niet alleen vandaag iets moois hebt bereikt, maar dat je ook iets hebt kunnen meegeven voor de toekomst.

=====

Voedingstips van Willem Mulder

Vliegseizoen voorbij, de rui breekt aan

De vluchten zijn afgelopen bij ons. De laatste natour vlucht zit er ook al weer op. We gaan de ruiperiode in. Nou is het niet zo, dat je morgen meteen ruivoer moet ophalen en dit aan de duiven moet geven. We hebben beginnende rui en gevorderde rui. Op het moment dat de deur van het hok gebarricadeerd is met veren, kun je wel zeggen dat je volop in de rui zit. En dan zou ik dus volledig ruivoer geven. De rui is een hele belangrijke periode. Het wordt nog steeds enorm onderschat. Een nieuw verenkleed moet volledig uitgroeien. Daarom is een goed ruivoer essentieel.

Heb je nog een flesje olie staan, waar veel omega 3 in zit? Prima. Blijf die dan gerust gebruiken. Omega 3 is heel belangrijk voor een mooi glad en zacht verenkleed. Zeker als je ruimengeling weinig omega 3 bevat is dit zeer aan te raden. Hoe kom je daar dan achter? Stuur de samenstelling van je mengeling maar aan mij op. Dan reken ik dat voor je uit.

Opmerkelijk

Ik lees wel regelmatig de buitenlandse Duitse of Belgische duivenbladen. Met name in de Belgische kranten lees ik dat er aandacht besteed wordt aan het aminozuur Arginine en het sporenelement zink. Dat zou zo bijzonder belangrijk zijn in de ruiperiode. Beste mensen, ik ken geen enkele ruimengeling met een tekort aan Arginine. Hoe simpel die ruimengeling ook is. Ook een tekort aan zink is een zeldzaamheid bij duiven. Aan dergelijke informatie heb je dus niks. Laten we ons druk maken over wat wel belangrijk is

in de ruiperiode en dat zijn de essentiële aminozuren Methionine, Lysine en het verzuur Omega 3. Raapzaad, koolzaad, lijnzaad, Perillazaad en ook hennep kunnen een belangrijke bijdrage leveren. Dat hebben de duiven echt nodig en niet een lullig procentje. Melkpoeder, Whey en eipoeder, bakkersgist bevatten veel methionine voor een goede groei van het verenpakket. Dus: des te beter het ruivoer, des te minder bijproducten heb je nodig. Een goed ruivoer is wel wat duurder, maar wat kosten al die bijproducten?

Winter

Na de rui komt de winter. Dat is een periode, dat de duiven weer natuurdieren moeten worden. Dus niet verwennen met allerlei bijproducten. Dus geen hulp in de vorm van supplementen met eiwitten, probiotica, immuun versterkers en weet ik wat er tegenwoordig allemaal aan goedbedoelde potten en poeders te koop is. Duiven moeten sterk genoeg zijn om zonder hulpmiddelen door de winter te komen. Dus de zwakelingen die ziek worden, heb je ook in de zomer niet nodig. Duivensport is een selectiesport. Ook in de winter. Wat je wel nodig hebt is een goede wintermengeling met veel vezels, zoals gerst, paddy en hele haver. Die maken de darmen van binnen goed schoon, zodat de goede voedingsstoffen in de kweekperiode weer gemakkelijk in het bloed terecht kunnen komen. En dat zorgt weer voor een betere kweek.



Levertraan is naturel verkrijgbaar maar ook met vele toevoegingen

Vitamine D3 in de winter

Omdat de duiven in de winter maar zelden in het hok schijnt, waardoor de aanmaak van vitamine D3 afneemt, kan het verstandig zijn om enkele keren per week levertraan aan het voer toe te voegen. Zeker ook, omdat vitamine A en vooral D3 heel belangrijk is als je gaat kweken. Vitamine D is nodig voor de calcium – fosfor stofwisseling. De opname van deze mineralen wordt hierdoor in de darmen bevorderd. Het is met name nodig om de beenderen en het skelet te bouwen van de jonge duiven. Tevens wordt de sterkte van de eierschalen mede hier door bepaald. Dus ben je al vooruit aan het denken voordat de kweekperiode aanbreekt.

Andere vliegduivensporten - De Gelderse Slenk – Johan Ruys

De Gelderse Slenk

Ooit was de Gelderse Slenk een bekend duivenras in het midden en oosten van Nederland. Tegenwoordig zullen de meeste (post)duivenliefhebbers er nooit van hebben gehoord. Toch gaat het om een zeer oud Nederlands vliegduivenras, dat vooral in de 19e eeuw in en rond Zutphen, Enschede, Nijmegen, Elst en Arnhem veel werd gefokt. De Slenk was geliefd vanwege zijn bijzondere manier van vliegen.

Na de Tweede Wereldoorlog stond het ras echter op het punt van uitsterven. Dankzij de inzet van onder meer de Stichting Zeldzame Huisdierrassen, Geldersch Landschap & Kasteelen (GLK) en enkele toegewijde fokkers bleef de Gelderse Slenk behouden en werd geprobeerd het oorspronkelijke vliegtype in ere te herstellen.

Om de ras- en vliegeigenschappen van zowel de Gelderse als de Groningse Slenk te bewaren, werd in 2010 de gezamenlijke GGSC opgericht: de Groninger en Gelderse Slenken Club.

De Slenken zijn, net als onder andere de Smijters en de Holle Kropper, waarschijnlijk verwant aan de inmiddels verdwenen Oploper. Zie voor een interessant artikel over de Oploper de volgende link <http://www.groningerengelderseslenkenclub.nl/document/de-hollandse-uploper-van-weleer-jansma-februari-2010.pdf>



Gelderse Slenken op de ren bij kasteel Doorwerth

Een belangrijke plek voor de Gelderse Slenk is Kasteel Doorwerth. Tijdens het jaarlijkse oogstfeest wordt daar de Slenkendag georganiseerd, waar liefhebbers hun duiven kunnen bewonderen, showen, ruilen of verkopen. In de kasteeltuin worden bovendien Gelderse Slenken gehouden. De verzorging daarvan is in handen van Johan Ruys, medewerker van GLK en een bevlogen liefhebber en fokker van dit bijzondere ras.

Wie de Gelderse Slenk ziet vliegen, begrijpt direct waarom deze duif vroeger zoveel bewonderaars had. Het vliegen is spectaculair. De vleugels worden krachtig en luid

klepperend boven en onder het lichaam tegen elkaar geslagen. De kop wordt opgericht en de staart vormt een karakteristieke, holle waaier.

De vlucht bestaat uit drie kenmerkende bewegingen: **springen**, **zwemmen** en **zeilen**. Bij het springen stijgt de duif met enkele krachtige vleugelslagen steil omhoog. Daarna volgt het zwemmen: met krachtige slagen werpt de Slenk zich telkens 10 tot 15 meter vooruit, waarbij hij soms opnieuw ongeveer een meter stijgt. Vervolgens kan hij gaan zeilen, met de vleugels in een V-vorm, terwijl hij langzaam vooruit en naar beneden glijdt.

Juist die combinatie van kracht, beweging en houding maakt de Gelderse Slenk zo bijzonder. Hoe langer en overtuigender de duif springt en zwemt met opgeheven kop en gespreide, holle staart, des te hoger wordt hij gewaardeerd.

En daarmee komen we bij de mensen die ervoor zorgen dat deze bijzondere vliegduif niet verloren gaat. Eén van hen is **Johan Ruys**.



Johan Ruys brengt alles in gereedheid voor de jaarlijkse Slenkendag

Johan Ruys

De 72-jarige Johan Ruys houdt al zijn hele leven duiven. Zijn liefde voor de duivensport begon in zijn jeugd. Zijn vader had postduiven en als jongen werd Johan jeugdlid van PV De Snelvliegers in Genemuiden. Toen zijn vader er op een gegeven moment minder aardigheid in had, zette Johan de liefhebberij zelf voort. Door zijn opleiding moest hij er destijds mee stoppen, maar eenmaal op eigen benen pakte hij de draad weer op. Dit keer niet met postduiven, maar met hoogvliegers. Aanvankelijk hield hij geen zuivere ras-

duiven, maar toen hij kennismakte met de bijzondere vliegkunsten van de Wener hoogvlieger, was hij verkocht. Deze duiven heeft hij nog altijd. Daarnaast fokt hij al ruim veertig jaar Nederlandse schoonheidspostduiven.

Ruim twintig jaar geleden kwam daar de Gelderse Slenk bij. Dat gebeurde niet toevallig. Als medewerker van Geldersch Landschap & Kasteelen (GLK) kreeg Johan de opdracht op zoek te gaan naar een echt Gelderse sierduif. Via enkele Arnhemse liefhebbers kwamen de eerste Gelderse Slenken bij hem terecht. Johan raakte al snel gegrepen door het ras en zette zich vervolgens in om meer liefhebbers bij elkaar te brengen en het ras gezamenlijk in stand te houden.

Johan heeft ook een bijdrage geleverd aan de rasstandaard van de Gelderse Slenk. Daarbij was voor hem één ding essentieel: *je moet in één oogopslag kunnen zien dat het een Slenk is*. Het type van de duif is voor Johan, naast de vliegeigenschappen, dan ook belangrijk. Maar een onderscheid tussen een vlieg- en een showtype wil hij niet maken. Er hoort volgens hem nog steeds maar één Gelderse Slenk te zijn. Bij zijn eigen fokkerij kijkt hij in de eerste plaats naar de vliegprestaties. De tentoonstelling is voor hem van ondergeschikt belang. Opvallend is dat hij juist de middellange duiven als betere vliegers ervaart. Dat levert een interessant spanningsveld op, want volgens de standaard mag de Slenk niet té lang zijn. Voor Johan blijft de lucht echter de belangrijkste plaats om de kwaliteit van een vliegduif te beoordelen.



Vliegende Slenk

Johan heeft zelf zo'n kleine veertig Slenken. In het voorjaar zijn dat er soms een paar minder. Je kunt inmiddels wel spreken van een eigen stammetje. Hij haalt maar zelden nieuwe duiven binnen en is daar kritisch in. In het verleden is er wel eens vers bloed ingebracht, maar volgens Johan is daar bij de Gelderse Slenk niet snel behoefte aan. Het is een vitaal en sterk ras.

Bij de kweek richt Johan zich vooral op de duiven die de kenmerkende vliegeigenschappen van de Slenk het beste bezitten. Ook gezondheid is een belangrijk selectie criterium.

Medicijnen gebruikt hij nauwelijks. Ontwormen gebeurt wel en tegen paramyxovirus worden de duiven jaarlijks geënt. Een duif die het geel krijgt, wordt verwijderd.

De Slenken brengen hun jongen bovendien goed zelf groot. Als Johan zou willen, zouden ze met gemak vier rondes jongen kunnen grootbrengen. Maar na twee rondes zitten de hokken vol en is het voor hem mooi geweest.

De verzorging is verder eenvoudig en consequent: een standaard vierseizoenenmengeling, aangevuld met een Patagoon-gritmengsel. Meer hebben de duiven volgens Johan niet nodig.

De belangstelling voor de Gelderse Slenk is inmiddels groter dan alleen de kleine groep gespecialiseerde fokkers. De gezamenlijke club telt ongeveer zestig leden, van wie het merendeel serieus met het ras bezig is. Daarnaast zijn er ook verschillende liefhebbers die enkele Slenken houden omdat ze de duiven mooi vinden of omdat ze geïnteresseerd zijn in hun bijzondere geschiedenis en vliegwijze.

Op het landgoed van Kasteel Doorwerth, waar Johan de duiven verzorgt, kunnen bezoekers kennismaken met de Gelderse Slenk. Menig bezoeker is inmiddels zo enthousiast geraakt dat hij met een paar Slenken huiswaarts is gekeerd. Dat vindt Johan altijd mooi want het is zijn drijfveer om niet alleen een zeldzaam Nederlands ras voor uitsterven te behoeden, maar vooral om de bijzondere vliegeigenschappen die de Gelderse Slenk ooit zo geliefd maakten, voor de toekomst te bewaren.



De Gelderse Slenken op het landgoed van Kasteel Doorwerth

Tot slot - Nieuws van de SBD

Stichting Behoud Duivensport expliciet genoemd in uitkomsten peiling

In de onlangs door de NPO gepubliceerde uitkomsten van de peiling naar het draagvlak voor een klankbordgroep werd de Stichting Behoud Duivensport (SBD) door respondenten expliciet genoemd. In de reacties klinkt onder meer de behoefte aan meer inspraak, kennisdeling, begeleiding en verbinding binnen de duivensport. Het is fijn dat in dat verband de SBD door verschillende liefhebbers wordt genoemd. Ook het mentorschap dat door SBD in het leven is geroepen, wordt specifiek benoemd. De expliciete vermelding van de stichting laat zien dat de activiteiten en initiatieven van SBD binnen de sport worden opgemerkt en aansluiten bij onderwerpen die onder liefhebbers leven. Dat is uiteraard iets waar we blij mee zijn en dat ons tegelijkertijd motiveert om ons hiervoor te blijven inzetten.

Landelijke activiteiten worden regionale activiteiten

Onze achterban groeit gestaag en daarmee ook de behoefte aan gezamenlijke activiteiten. Inmiddels weten steeds meer beginners, herstarters en jeugdleden ons te vinden en loopt het aantal potentiële deelnemers richting de 100. Dat biedt kansen, maar maakt landelijke activiteiten voor zo'n grote groep als organisatie niet haalbaar en bovendien niet wenselijk. Uit de twee activiteiten van vorig jaar bleek dat ongeveer 40 deelnemers een mooie omvang is: groot genoeg voor nieuwe contacten en het uitwisselen van ervaringen, maar klein genoeg om het persoonlijk, overzichtelijk en laagdrempelig te houden. Daarom organiseren we vanaf 2027 geen landelijke activiteiten meer, maar activiteiten per afdeling. Zo kunnen we beter aansluiten bij de behoeften in de verschillende regio's en ruimte bieden voor persoonlijk contact en betrokkenheid. Op 31 oktober zetten de mentoren van afdeling Noord hierin de eerste stap. Naast het uitwisselen van ervaringen brainstormen zij over activiteiten voor beginners, herstarters en jeugd en hoe we die samen kunnen vormgeven. De opgedane ideeën en ervaringen gebruiken we vervolgens om deze aanpak ook met de andere afdelingen verder uit te rollen.

Oproep voor ondersteuning

De SBD is op zoek naar enthousiaste mensen die willen helpen. We denken daarbij aan uitbreiding van de redactie van *Vlucht naar de Toekomst* en aan vrijwilligers voor onze stand, onder andere tijdens de Voorjaarsbeurs in Houten. Woon je in de omgeving van Houten en wil je helpen met de opbouw, of lijkt het je leuk om een deel van één van de beursdagen de stand te bemensen en bezoekers te woord te staan? Laat het ons weten! Ook op andere manieren kun je bijdragen, bijvoorbeeld door mee te denken over activiteiten, te helpen bij de organisatie of zelf een activiteit te organiseren. Er is van alles mogelijk en alle hulp is welkom. Samen zorgen we ervoor dat nieuwe en herstartende deelnemers en onze jeugd zich welkom voelen en op een laagdrempelige manier met elkaar in contact kunnen komen.